

P.Z.E. br. 218/13

HRVATSKI SABOR
KLUB ZASTUPNIKA SDP-a

U Zagrebu, 20. siječnja 2022. godine

PREDSJEDNIKU
HRVATSKOG SABORA

**Predmet: amandmani an Konačni prijedlog zakona o socijalnoj skrbi, drugo čitanje,
P.Z.E br. 218**

Temeljem članka 196. Poslovnika Hrvatskog sabora na Konačni prijedlog zakona o socijalnoj skrbi, P.Z.E br. 218 podnosimo sljedeće

A M A N D M A N E

Amandman I.

Članak 9. mijenja se i glasi:

“Svaka osoba ima pravo na informaciju o naknadama i uslugama u sustavu socijalne skrbi te pravo na podršku u prevladavanju komunikacijskih teškoća koja pridonosi zadovoljavanju osobnih potreba i poboljšanju kvalitete života u zajednici, uključujući po potrebi i prevoditelja za osobu koja ne vlada hrvatskim jezikom, radi prijevoda na jezik koji ta osoba razumije.”

Obrazloženje

Konačni prijedlog zakona predlaže u članku 9. načelo informiranosti, kojim se svakoj osobi jamči pravo na informaciju o naknadama i uslugama u sustavu socijalne skrbi, kao i pravo na podršku u prevladavanju komunikacijskih teškoća.

Ovo načelo je detaljnije razrađeno odredbama članka 141. Konačnog prijedloga, kojim se određuje pravo na stručnog prevoditelja za gluhe i gluhoslijepe osobe, no ne predviđa se prevoditelj za osobe koje ne vladaju u dovoljnoj mjeri hrvatskim jezikom da bi uspješno usvojile informacije o naknadama i uslugama u sustavu socijalne skrbi, primjerice tražitelje međunarodne zaštite, osobe pod međunarodnom zaštitom ili strance na privremenom ili trajnom boravku u Republici Hrvatskoj. Smatramo da se i njihove potrebe trebaju uzeti u obzir pri ostvarivanju načela informiranosti, a koje je jedno od preduvjeta ostvarivanja prava temeljem ovog Zakona, te stoga predlažemo da se, prema potrebi, načelno predvidi i mogućnost pribavljanja usluga prevoditelja za takve osobe.

Amandman II.

U članku 19. dodaje se stavak 4. koji glasi:

“Osoba koja nije obuhvaćena stavcima 1. i 2., koja čini dio kućanstva u smislu ovog Zakona, pri ostvarivanju prava koja su predviđena stavkom 3. ovog članka, svojim prihodima ili

imovinom ne utječe na ostvarivanje prava koja se pod uvjetima ovog Zakona priznaju kućanstvu čiji je član ili njegovim članovima.”

Obrazloženje

Članak 21. još uvijek važećeg ZSS-a kao korisnike socijalne skrbi određuje, između ostalog, samce i kućanstva koji nemaju dovoljno sredstava za podmirenje osnovnih životnih potreba, a nisu ih u mogućnosti ostvariti svojim radom, primitkom od imovine, od obveznika uzdržavanja ili na drugi način te druge osobe koje ispunjavaju uvjete propisane ovim Zakonom. Člankom 22. određeno je da prava u sustavu socijalne skrbi pod uvjetima propisanim ovim Zakonom imaju:

- hrvatski državljani koji imaju prebivalište u Republici Hrvatskoj
- stranci i osobe bez državljanstva sa stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj
- stranci pod supsidijarnom zaštitom, s utvrđenim statusom žrtve trgovanja ljudima, azilanti i članovi njihove obitelji koji zakonito borave u Republici Hrvatskoj

Iznimno, osobe koje nisu obuhvaćene člankom 22. ZSS-a, primjerice stranci bez stalnog boravka u RH, mogu ostvariti samo pravo na jednokratnu naknadu i privremeni smještaj, ako to zahtjevaju životne okolnosti u kojima su se našle, a druga prava, kao primjerice zajamčena minimalna naknada, im nisu dostupna.

I ranije se ukazivalo kako se time čini razlika između stranaca i apartida koji imaju stalni boravak u RH te stranaca i artida koji nemaju priznato pravo na stalni boravak u RH, i to isključivo na temelju okolnosti (ne) reguliranog stalnog boravka u RH. Navedenom različitom regulacijom priznatih prava strancima i apartidima koji nemaju priznato pravo na stalni boravak u RH, isti mogu biti izloženi nepovoljnom postupanju temeljem različitih diskriminacijskih osnova, kao što su etnicitet, obrazovanje, imovno stanje, socijalno podrijetlo, društveni položaj, dovodeći do onemogućavanja njihovog uživanja drugih prava, a osobito ekonomska (npr. zapošljavanje) ili socijalna prava, kao što je slučaj u članku 22. ZSS-a.

Ovakav izričaj i posljedična primjena međusobno isključivih odredbi ZSS-a, temeljem kojih se nekim osobama ne priznaju prava u socijalnoj skrbi temeljem njihovih osobnih svojstava okolnosti, no pri tome se temeljem činjenice da žive u kućanstvu s korisnicom socijalne skrbi, umanjuju već priznata prava drugih, propisani člankom 3. ZSS-a, a to je unapređenje kvalitete života i osnaživanje korisnika u samostalnom zadovoljavanju osnovnih životnih potreba te njihovog aktivnog uključivanja u društvo, budući su mogućnosti obitelji da to postigne sada još više umanjene.

Amandman III.

U članku 27. stavku 2. točki 1. riječi “100% osnovice” mijenjaju se riječima “150% osnovice”.

Obrazloženje

Povećane naknade nisu dovoljne i ne možemo govoriti o socijalnim naknadama kao smanjenju rizika od siromaštva. Povećat će se iznos zajamčene minimalne naknade (ZMN), a smanjuje se iznos prava na naknadu za troškove stanovanja. Kad se sve zbroji, dolazimo do manje-više istih iznosa.

Primjer: radno nesposobni samac ima pravo na ZMN u mjesečnom iznosu od 920,00 kuna te naknadu za troškove stanovanja u iznosu od 50% iznosa ZMN – 460,00 kuna – što zajedno čini iznos od 1.380,00 kuna. Po novom zakonu takav korisnik imat će pravo na ZMN u iznosu od 1.040,00 kuna te naknadu za troškove stanovanja u iznosu od 320,00 kuna – što zajedno čini iznos od 1.360,00 kuna.

Pohvalno je što su se povećali iznosi za članove kućanstva – međutim samačko kućanstvo je u većem riziku od siromaštva nego kućanstvo s više članova. Potrebno je povećati iznos ZMN za radno nesposobnog samca na minimalno 150 % osnovice.

Amandman IV.

Članak 28. mijenja se i glasi:

“(1) Beskućniku kojem je osiguran smještaj ili organizirano stanovanje u prihvatilištu priznaje se pravo na zajamčenu minimalnu naknadu u visini od 100% iznosa zajamčene minimalne naknade iz članka 27. stavaka 2. i 3. ovoga Zakona, ako ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom.

(2) Žrtvi nasilja u obitelji i žrtvi trgovanja ljudima, kojoj je priznata usluga smještaja u kriznim situacijama, priznaje se pravo na zajamčenu minimalnu naknadu u visini od 100% iznosa zajamčene minimalne naknade iz članka 27. stavaka 2. i 3. ovoga Zakona, ako ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom.

Obrazloženje

Ovim člankom određuje se iznos zajamčene minimalne naknade posebnim kategorijama osoba, odnosno beskućnicima koji se nalaze u prihvatilištu kao i žrtvama nasilja u obitelji i žrtvi trgovanja ljudima na privremenom smještaju u kriznim situacijama.

Smatramo kako bi naknada za beskućnike u prihvatilištima kao i za žrtve nasilja u obitelji i žrtve trgovanja ljudima na privremenom smještaju trebala biti priznata u visini od 100% iznosa zajamčene minimalne naknade, umjesto 50% tog iznosa kako je to predloženo Konačnim prijedlog zakona. Radi se o posebno ugroženim kategorijama osoba kojima je financijska pomoć u većem iznosu prijeko potrebna, bez obzira na okolnost da se nalaze u sklopu određene vrste smještaja. Žene žrtve obiteljskog nasilja te žrtve trgovanja ljudima najčešće su osobe koje nemaju u vlasništvu nekretninu za stanovanje, nemaju mrežu socijalne podrške i u povećanom su riziku od beskućništva jednom kada izađu iz privremenog smještaja.

Amandman V.

Članak 42. mijenja se i glasi:

“(1) Pravo na naknadu za troškove stanovanja jedinica lokalne samouprave dužna je priznati u visini od najmanje 50% iznosa zajamčene minimalne naknade priznate samcu, odnosno kućanstvu.

(2) Ako su troškovi stanovanja manji od 50% iznosa zajamčene minimalne naknade, pravo na naknadu za troškove stanovanja priznaje se u iznosu stvarnih troškova stanovanja.

(3) Jedinica lokalne samouprave, odnosno Grad Zagreb, u osobito teškim životnim prilikama može priznati naknadu za troškove stanovanja i do punog iznosa zajamčene minimalne naknade priznate samcu, odnosno kućanstvu.

(4) Jedinica lokalne samouprave, odnosno Grad Zagreb, može naknadu za troškove stanovanja djelomično ili u potpunosti podmiriti izravno u ime i za račun korisnika zajamčene minimalne naknade. ”

Obrazloženje

Predlaže se povisiti iznos visine naknade za troškove stanovanja, odnosno da bude isti kako ga propisuje važeći ZSS – 50% iznosa zajamčene minimalne naknade ako su mjesečni troškovi stanovanja, kako je to uređeno stavkom 2. ovog članka.

Nadalje, predlaže se dodati u ovom članku stavak 3. koji je bio ugrađen u tekst Prijedloga zakona o socijalnoj skrbi u prvom čitanju. Naime, mogućnost priznavanja naknade za troškove stanovanja do punog iznosa zajamčene minimalne naknade osim slučaja izbjegavanja odvajanja djeteta od roditelja mogla bi se priznati i u drugim osobito teškim životnim situacijama, primjerice nakon izlaska beskućnika iz prihvatilišta/prenočišta radi osiguranja stanovanja jer je poznato da su najmovi stanova dosta visoki, a država niti lokalna zajednica im ne osigurava, ili vrlo rijetko, nužni smještaj u socijalnim stanovima te u slučaju da se radi o starijim osobama oštećenog zdravlja kojima je usprkos ostvarenim socijalnim nakandama teško pronaći stan u najmu.

Amandman VI.

Članak 45. stavak 2. mijenja se i glasi:

“Iznos, uvjete, svrhu i kriterije za priznavanje prava na jednokratnu naknadu ministar propisuje pravilnikom.”

Obrazloženje

Ovaj članak propisuje uvjete za priznavanje prava na jednokratnu naknadu, koji su i ovim prijedlogom prešturi i ostavljaju prevelik prostor za diskrecijsku ocjenu, što dovodi do neujednačenog postupanja čak i na razini jednog Centra, a kamoli na razini RH. O jednokratnoj naknadi bi trebalo donijeti cijeli pravilnik, a ne pravo definirati u jedva dva članka. Trebalo bi detaljnije navesti koji su to izvanredni troškovi nastali uslijed trenutnih životnih okolnosti zbog kojih korisnik nije u mogućnosti podmiriti osnovne životne potrebe, odnosno što se sve može pod njima podrazumijevati. Ovaj opis od 4-5 okolnosti nije ni približno dovoljan za ujednačenost postupanja, kojoj se ovim Prijedlogom navodno teži.

Amandman VII.

Članak 46. briše se.

Obrazloženje

Ovaj članak propisuje iznose i uvjete za priznavanje prava na jednokratnu naknadu, koji su i ovim prijedlogom prešturi i ostavljaju prevelik prostor za diskrecijsku ocjenu, što dovodi do neujednačenog postupanja čak i na razini jednog Centra, a kamoli na razini Republike Hrvatske. O jednokratnoj naknadi bi trebalo donijeti cijeli pravilnik, a ne pravo definirati u jedva dva članka.

Trebalo bi detaljnije navesti koji su to izvanredni troškovi nastali uslijed trenutnih životnih okolnosti zbog kojih korisnik nije u mogućnosti podmiriti osnovne životne potrebe, odnosno što se sve može pod njima podrazumijevati. Ovaj opis od 4-5 okolnosti nije ni približno dovoljan za ujednačenost postupanja, kojoj se ovim Prijedlogom navodno teži. U Pravilniku bi trebalo navesti primjerice mogućnost dobivanja jednokratne naknade djeci ili mladim punoljetnicima na smještaju za izvanredne troškove izleta ili za maturalna putovanja, s obzirom da nije usklađen Zakon o socijalnoj skrbi i Zakon o udomiteljstvu. Potrebno je definirati posebno opravdane slučajeve u kojima Zavod može odobriti 10.000,00 kuna jednokratne pomoći.

Amandman VIII.

U članku 51. dodaju se novi stavci 2. i 3. koji glase:

„ (2) Korisnik osobne invalidnine ostvarene po drugim propisima ima pravo na razliku između tako ostvarene osobne invalidnine i iznosa osobne invalidnine prema ovom Zakonu, ako takva razlika postoji.

(3) Korisniku koji ostvaruje pravo na doplatka za pomoć i njegu po drugim propisima, a ispunjava uvjete za ostvarivanje osobne invalidnine po ovom Zakonu, priznat će se razlika između iznosa ostvarenog doplatka za pomoć i njegu prema drugim propisima i iznosa osobne invalidnine po ovom Zakonu, ako takva razlika postoji .“

Obrazloženje

Prijedlog je sukladan načelu supsidijarnosti te istovjetan zakonskom rješenju Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (čl. 64. Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata: Korisnik doplatka za njegu i pomoć druge osobe koji ostvaruje to pravo po drugim propisima ima pravo na razliku iznosa doplatka za njegu i pomoć druge osobe po ovom Zakonu, ako takva razlika postoji.) te Zakona o civilnim stradalnicima iz Domovinskog rata u članku 65.

Amandman IX.

U članku 56. stavku 2. točki 1. riječi “120% osnovice” mijenjaju se riječima “150% osnovice”, a u točki 2. istog stavka riječi “84% osnovice” mijenjaju se riječima “100% osnovice”.

Obrazloženje

Životni troškovi, kao i zadovoljavanje svakodnevnih životnih potreba osoba s invaliditetom su porasli. Korisnici doplatka za pomoć i njegu, a pogotovo treći stupanj oštećenja funkcionalnih sposobnosti su osobe čije zdravstveno stanje zahtijeva dodatna financijska sredstva, te smatramo opravdanim povisiti naknadu, s obzirom i na povećanje osobne invalidnine. Na taj način ćemo osigurati veće naknade svim osobama s invaliditetom, sukladno ovom zakonu.

Amandman X.

U članku 57. točke 1., 2. i 4. brišu se.

Dosadašnje točke 3., 5. i 6. postaju točke 1., 2. i 3.

Točka 3. koja postaje točka 1. mijenja se i glasi:

“1. kojoj je osiguran smještaj u ustanovi socijalne skrbi i kod drugih pružatelja socijalnih usluga u zdravstvenoj ili u drugoj ustanovi, odnosno organizirano stanovanje, sukladno odredbama ovoga Zakona ili drugim propisima, osim onih osoba koje samostalno podmiruju troškove usluge”

Obrazloženje

Uvjet primanja (imovinskog i dohodovnog) je jedino ostao kod ostvarenja doplatka za pomoć i njegu u smanjenom opsegu. Ako uvjet primanje niti imovina nije za osobnu invalidninu, a za puni opseg također uvjet nije visina primanja, nego jedino imovina. U tome nema socijalne pravde, da oni sa najmanjim prihodom (1250 za samca i 1000 po članu obitelji) nemaju pravo na DPNJ. Stoga predlažemo da se prihodovni i imovinski cenzusi za doplatu za pomoć i njegu ukinu te se izjednače uvjeti za sve osobe s invaliditetom, te da pravo ovisi isključivo o zdravstvenom stanju, odnosno stupnju invaliditeta. Također smatramo štetnim postojanje sklopljenog ugovora o doživotnom ili dosmrtnom uzdržavanju kao zapreke kod priznavanja doplatka za pomoć. Navedenim brisanjem odredbi izjednačavamo mogućnosti i prava osoba s invaliditetom, te jedini uvjet koje pravo će se korisniku odobriti će ovisiti koji stupanj oštećenja funkcionalnih sposobnosti mu je utvrđen vještačenjem.

Osobe koje same podmiruju troškove smještaja u ustanovama socijalne skrbi i kod drugih pružatelja socijalnih usluga, u zdravstvenoj ili drugoj ustanovi, odnosno organizirano stanovanje mogu primiti doplatu za tuđu njegu i pomoć. Kada je korisnicima neophodan neki od navedenih oblika skrbi, a kojeg nije moguće osigurati na drugačiji način, doplatu za tuđu njegu i pomoć predstavlja financijsku pomoć dijela ukupnih troškova koji najčešće premašuju financijske mogućnosti korisnika.

Amandman XI.

U članku 57. dodaje se stavak 2. koji glasi:

“(2) Korisnik doplatka za pomoć i njegu ostvarenog po drugim propisima ima pravo na razliku između tako ostvarenog doplatka za pomoć i njegu i iznosa doplatka za pomoć i njegu prema ovom Zakonu, ako takva razlika postoji.”

Obrazloženje

Obrazloženje je istovjetno obrazloženju uz amandmana broj 8.

Amandman XII.

U članku 58. stavku 1. riječi “*ili četvrti*” brišu se.

Stavak 2. mijenja se i glasi:

“(2) Pravo na doplatka za pomoć i njegu u smanjenom iznosu priznaje se osobi iz članka 55. ovoga Zakona kojoj je utvrđen drugi stupanj težine invaliditeta-oštećenja funkcionalnih sposobnosti prema propisima o vještačenju i metodologijama vještačenja.”

Obrazloženje

U prijedlogu stoji da ste proširili krug korisnika prava na doplatka za pomoć i njegu, za osobe kojima je utvrđen četvrti stupanj oštećenja funkcionalnih sposobnosti i navodite da time osiguravate da osoba koja ne ostvaruje pravo na osobnu invalidninu ima pravo na doplatka za pomoć i njegu – ovu nejasnu odredbu korisnicima i provoditeljima zakona treba brisati jer ne znamo koji bi to bili korisnici. Navedenim brisanjem otklanjamo bilo kakvu mogućnost manipulacije u priznavanju prava.

Uvjet primanja (imovinskog i dohodovnog) je jedino ostao kod ostvarenja doplatka za pomoć i njegu u smanjenom opsegu. Ako uvjet primanje niti imovina nije za osobnu invalidninu, a za puni opseg također uvjet nije visina primanja, nego jedino imovina. U tome nema socijalne pravde, da oni sa najmanjim prihodom (1250 za samca i 1000 po članu obitelji) nemaju pravo na DPNJ. Stoga predlažemo da se prihodovni i imovinski cenzusi za doplatka za pomoć i njegu ukinu te se izjednače uvjeti za sve osobe s invaliditetom, te da pravo ovisi isključivo o zdravstvenom stanju, odnosno stupnju invaliditeta. Navedenim brisanjem odredbi izjednačavamo mogućnosti i prava osoba s invaliditetom, te jedini uvjet koje pravo će se korisniku odobriti će ovisiti koji stupanj oštećenja funkcionalnih sposobnosti mu je utvrđen vještačenjem.

Amandman XIII.

Članak 59. briše se

Objasnenje

Ukidanjem uvjeta (imovinskog i dohodovnog) nema potrebe za specificiranjem prihoda, nije primjenjiv. Predlažemo da se prihodovni i imovinski cenzusi za doplatak za pomoć i njegu ukinu te se izjednače uvjeti za sve osobe s invaliditetom, te da pravo ovisi isključivo o zdravstvenom stanju, odnosno stupnju invaliditeta

Amandman XIV.

Članak 60. stavak 1. mijenja se i glasi:

“ (1) Korisniku prava na doplatak za pomoć i njegu koji boravi u inozemstvu u neprekidnom trajanju duljem od dva mjeseca, pravo na doplatak za pomoć i njegu miruje.”

Objasnenje

Kao i kod osobne invalidnine korisniku koji se nalazi u istražnom zatvoru, na izdržavanju kazne zatvora, u zdravstvenoj ustanovi pravo na doplatak za pomoć i njegu ne miruje, osim u slučaju boravka u inozemstvu. Promjenom odredbe izjednačavamo uvjete za sve osobe s invaliditetom, sukladno ovom zakonu.

Amandman XV.

U članku 61. stavku 1. točka 3. mijenja se i glasi:

„ 3. koja ima bilo koju drugu vrstu oštećenja zdravlja četvrtog stupnja (neovisno o broju i vrsti takvog oštećenja), a koje za posljedicu ima potpunu ovisnost i utvrđenu potrebu intenzivne pomoći, njege i brige iako nije nepokretna i nema više oštećenja četvrtog stupnja“

Objasnenje

Ovim prijedlogom omogućilo bi se ostvarivanje prava na status osim nepokretnim osobama i uz pomoć ortopedskog pomagala i osobama s jednom vrstom oštećenja zdravlja koje nije tjelesno, ali čiji intenzitet i najveći stupanj uvjetuju potpunu ovisnost u zadovoljavanju životnih potreba i aktivnosti zbrinjavanja.

Amandman XVI.

U članku 63. stavak 1. mijenja se i glasi:

“ (1) Ako dijete s teškoćama u razvoju ili osoba s invaliditetom nema roditelja, ako roditelji ne žive s njim ili zbog psihofizičkog stanja nisu u mogućnosti pružiti mu potrebnu njegu, pravo na status njegovatelja može se priznati bračnom ili izvanbračnom drugu roditelja djeteta s

teškoćama u razvoju ili osobe s invaliditetom odnosno bračnom ili izvanbračnom drugu osobu s invaliditetom, životnom ili neformalnom životnom partneru roditelja djeteta s teškoćama u razvoju ili osobe s invaliditetom odnosno životnom ili neformalnom životnom partneru osobe s invaliditetom, srodniku, odnosno drugoj osobi po izboru i uz suglasnost osobe s invaliditetom ako ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom.”

Objasnenje

Potrebno je predvidjeti mogućnosti ostvarivanja prava i za osobe koje trebaju podršku u obitelji, a nemaju članove obitelji ili kućanstva koji to žele i mogu pružati. Stoga smatramo da je opravdano proširenje kruga njegovatelja, pa čak i na osobe izvan obiteljskog kruga. Ukoliko u obitelji nema osoba koje žele koristiti status njegovatelja, ili osoba nema članove obitelji, ili osoba s invaliditetom ne želi podršku člana obitelji nego neke druge osobe, stavljena je u nepovoljniji položaj činjenicom ograničenja statusa na članove kućanstva, a to je u izravnoj suprotnosti sa samom svrhom ovog prava, kao i odredbama Konvencije o pravima osoba s invaliditetom – člancima 5., 19. i 28. Pravo na život u obitelji bez izdvajanja u ustanovu jasno je definirano odredbama Konvencije o pravima osoba s invaliditetom, a pravo na obiteljski život i posebnu zaštitu osoba s invaliditetom garantiraju i odredbe Ustava Republike Hrvatske.

Amandman XVII.

Članak 65. stavak 2. briše se.

Dosadašnji stavci 3. i 4. postaju stavci 2. i 3.

Objasnenje

Potrebno je izbjeći opasnost da interes njegovatelja za povećanom naknadom bude pretpostavljen interesu osobe s invaliditetom/djeteta s teškoćama u razvoju da se uključi u programe i usluge u zajednici. Zakonskim prijedlogom potrebno je izbjeći razlikovanje u visini naknade ovisno o tome je li osoba s invaliditetom uključena u programe i usluge u zajednici. Izražavamo veliku zabrinutost glede utvrđivanja ključne činjenice da se osoba „zbog zdravstvenog stanja ne može uključiti“, a s obzirom na to da nije definirano na osnovu kojih kriterija bi se trebala utvrđivati ova činjenica. Uključivanje u programe i usluge u zajednici i osmišljavanje različitih usluga i mogućnosti trebalo bi biti prioritetni cilj socijalne politike. Prvenstveno je nužno usmjeriti sve društvene snage na osiguravanje svih vrsta programa i usluga u zajednici za sve osobe u potrebi, pa i za osobe s najtežim invaliditetom, a istovremeno omogućiti obitelji nesmetano funkcioniranje.

Amandman XVIII.

U članak 68. točki 1. iza riječi „negovatelj“ dodaju se riječi „ili osobe s invaliditetom odnosno njegovog zakonskog zastupnika“

Objasnenje

Prijedlog je usklađen s odredbom članka 63. stavka 3. i osigurava osobama s invaliditetom aktivno sudjelovanje u odlučivanju o ostvarivanju prava, ali i prekidanju prava. Zakonskim prijedlogom nije propisano da sama osoba s invaliditetom može tražiti prestanak ovog prava, čime se stavlja u poziciju objekta prava. Ured pravobraniteljice za osobe s invaliditetom je do

sada zaprimio više upita osoba s invaliditetom o mogućnostima da osobno utječu na prestanak statusa, najčešće zbog njihove namjere sklapanja bračne zajednice, ali i drugih razloga (odlazak na studij, preferirano korištenje usluge osobnog asistenta i sl.). Nemogućnost da sama osoba s invaliditetom na bilo koji način odlučuje o prestanka prava na status roditelja njegovatelja ili status njegovatelja ili izbor njegovatelja, u izravnoj je suprotnosti s člankom 12. člankom 17. i člancima 19., 21. i 22. Konvencije o pravima osoba s invaliditetom. I dalje naglašavamo da status njegovatelja treba biti pravo djeteta/osobe s invaliditetom na njegu, a ne osobe njegovatelja na naknadu.

Amandman XIX.

U članku 71. dodaje se točka 16. koja glasi:

„ (16) Pomoć i podrška roditeljstvu osoba s invaliditetom“

Obrazloženje

U Zakon je potrebno ugraditi novu uslugu - pomoć i podrška roditeljima s invaliditetom. Ova obveza proizlazi iz članka 23. Konvencije o pravima osoba s invaliditetom kojim je određena dužnost države potpisnice pružiti odgovarajuću pomoć osobama s invaliditetom u provedbi njihovih dužnosti u podizanju djece. Bez postojanja sustava podrške roditeljstvu osoba s invaliditetom postoji opasnost od odvajanja djece od roditelja, samo na temelju postojanja invaliditeta roditelja. Sve navedeno predlaže se sukladno članku 7., 8. i 9. Zakona o pravobranitelju za osobe s invaliditetom („Narodne novine“, broj 107/07).

Amandman XX.

U članku 81. stavku riječi "do tri susreta, a iznimno prema procjeni stručnjaka do pet susreta" brišu se.

Obrazloženje

Nemoguće je specificirati broj savjetovanja i kvantificirati broj savjetovanja jer ovisi o individualnim slučajevima i obiteljskim okolnostima.

Amandman XXI.

U članku 101. stavku 3. riječ „iznimno“ briše se.

Obrazloženje

Članak propisuje da se usluga Pomoć u kući može iznimno odobriti i korisniku Doplataka za pomoć i njegu. Ponovo se koristi riječ iznimno, kao i u dosadašnjem Zakonu, a ne određuje se koje su to iznimke kad se pravo može priznati i korisniku DPNJ. Ako nigdje ne piše da je zapreka ako je korisnik DPNJ, čemu onda navoditi da mu iznimno može biti odobreno? Navedeno stvara dojam da se korisniku ne pristupa individualno, nego je stvar raspoloživosti i resursa unutar sustava.

Amandman XXII.

Članak 147. stavak 1. mijenja se i glasi:

“Korisnik u sustavu socijalne skrbi koji nije zadovoljan pruženom uslugom, postupanjem ili propuštanjem postupanja osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi može podnijeti pritužbu ravnatelju ustanove socijalne skrbi. Pritužbu mogu podnijeti i članovi obitelji korisnika, uz njegovu suglasnost”

Obrazloženje

Važećim pravilnikom o standardima kvalitete socijalne usluga (NN 243/14) predviđeno je da se korisnici usluga, obitelji i druge zainteresirane osobe mogu žaliti na odluke koje su donijela nadležna tijela ili pojedini zaposlenici te zahtijevati i dobiti rješenje žalbi o pružanju usluga, bez straha od posljedica i s punim povjerenjem da će se na nsve njihove prigovore odgovoriti (standard 10: Prigovori i žalbe). Stoga smatramo da novim zakonom ne bi trebalo ići ispod tog standard.

Također, neprihvatljivo je da, primjerice, članovi obitelji plaćaju ili sudjeluju u plaćanju troškova cijene usluge smještaja u dom socijalne skrbi, a da ne mogu podnijeti pritužbu na kvalitetu usluge za koju snose troškove.

Amandman XXIII.

Članci 150. do 161. brišu se.

Obrazloženje

Osnivanjem Povjerenstva za odlučivanje o osnovanosti pritužbe podnositelja koji nije zadovoljan odgovorom Ministarstva, šalje se poruka građanima da je Ministarstvo u odlučivanju o predstavkama pristrano, da se ne drži zakonskih odredbi i štiti ustanove kojima je osnivač; to je loša poruka koja stvara nepovjerenje u zakonitost rada institucija. Brojčano predstavke nadilaze mogućnosti malobrojnog članstva Povjerenstva da ih prouče, konzultiraju se i zauzmu mišljenje, naročito ukoliko im nije bliska problematika. Uobičajeno je da pojedinci svakodnevno pišu pritužbe i žale se na svaku odluku, često neosnovano, silno opterećuju sustav, sada im se proceduralno daje veći prostor.

Osnivanje Povjerenstva za pritužbe je bespredmetno i štetno za struku i same korisnike. Ukoliko je intencija u javnosti približiti postupanja stručnih radnika i propitati smjer razvoja metoda rada, ministarstvo može jačati suradnju sa „terenom“, povećati javne rasprave u društvu sa uključenom zainteresiranom javnošću, gdje će se procjenjivati postupanja ali i javnosti jasno komunicirati očekivanja i mogućnosti usluga korisnicima u sadašnjem sustavu socijalne skrbi.

Amandman XXIV.

U članku 178. stavku 1. alineja 2., 4. i 6. brišu se.

Amandman XXV.

U članku 187. dodaje se stavak 3 koji glasi:

„(3) U okviru djelatnosti, Obiteljski centar, kao javnu ovlast, obavlja i poslove:

- rješava u prvom stupnju o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti dadilje
- rješava u prvom stupnju o upisu dadilje u imenik dadilja te upisu pomoćnih dadilja u imenik pomoćnih dadilja
- vodi registar osoba koje obavljaju djelatnost dadilje te imenike dadilja i pomoćnih dadilja - provodi stručni nadzor nad provedbom posebnih propisa kojima se uređuje djelatnost dadilja”

Obrazloženje (XX IV. – XX V)

U okviru djelatnosti budućeg Obiteljskog centra trebaju se i nadalje obavljati poslovi javne ovlasti vezani uz djelatnost dadilje. Navedeni prijedlog u skladu je sa aktualnim Zakonom o dadiljama (NN 37/13 , 98/19) koji predviđa ove poslove kao poslove Obiteljskog centra. Također, isto je uređeno i aktualnim odredbama članka 127. st.2. aktualnog Zakona o socijalnoj skrbi (NN 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17, 98/19, 64/20, 138/20) kojim je predviđeno da se navedeni poslovi, kao javna ovlast, obavljaju u okviru centara za socijalnu skrb u sjedištu županije, a što je Statutom istih dodijeljeno u rad postojećim obiteljskim centrima kao podružnicama. Naime, radi se o djelatnosti koja predstavlja izvaninstitucionalnu skrb o djeci, a koja je na više načina povezana sa djelatnošću Obiteljskog centra, kao što je podrška obitelji u širem smislu, podrška registriranim dadiljama, roditeljima i djeci.

Nadalje, osim obavljanja navedenih poslova kao javne ovlasti, stručni rad Obiteljskog centra ogleda se i kroz kontinuiranu direktnu stručnu podršku registriranim dadiljama kroz pružanje individualnog stručnog savjeta iz pravnog područja Zakona o dadiljama i drugih pravnih propisa koji se odnose na zakonito poslovanje registriranog obrta za dadilje, ali i individualnog stručnog psihološkog savjeta vezano za stručni rad dadilja s djecom. Smatramo da navedena stručna podrška stručnih djelatnika Obiteljskog centra ima direktnu povezanost sa smanjenjem svekolikih rizika za nezakonito poslovanje i time direktni zaštitni čimbenik za krajnjeg i najvažnijeg korisnika, a to je dijete koje se nalazi na čuvanju kod registrirane dadilje.

Držimo da bi dodavanje navedenih poslova javnih ovlasti iz područja obavljanja djelatnosti dadilje, budućim područnim uredima Zavoda, s jedne strane dodatno opteretilo ionako preopterećen sustav koji iskazuje težnju za rasterećenjem dosadašnjih ovlasti.

Amandman XXVI.

Članci 218. do 226. brišu se.

Obrazloženje

Osnivanje Akademije socijalne skrbi kao javne ustanove je nepotrebno tijelo jer se time derogira uloga strukovnih komora koje provode stručna usavršavanja svojih članova te se temeljem toga ostvaruje pravo na obavljanje djelatnosti socijalnog rada.

I do sada su Hrvatska udruga socijalnih radnika, Hrvatska komora socijalnih radnika, Studij socijalnog rada, resorno ministarstvo, različite OCD, pa i same ustanove socijalne skrbi osiguravale i provodile potrebne edukacije stručnjaka koji su time stekli dodatna znanja i vještine za rad u ovoj zahtjevnoj djelatnosti.

Amandman XXVII.

U članku 239. dodaje se stavak 11. koji glasi:

“(11) Na internetskoj stranici nadležnog ministarstva objavit će se popis pružatelja usluge smještaja kojima je zabranjen rad.”

Obrazloženje

S obzirom na raspostranjenu praksu nastavka rada pružatelja usluge smještaja i nakon donošenja rješenja o zabrani rada, čime se ugrožava život život i zdravlje korisnika, smatramo da je potencijalnim korisnicima usluge smještaja nužno omogućiti uvid u popis pružatelja usluge smještaja kojima je zabranjen rad.

Predsjednik Kluba zastupnika SDP-a

Peda Grbin

u.2.